

УДК: 378.147:629.07.8

DOI: 10.26697/ijes.2019.4.4

Особливості використання проблемного навчання в професійній підготовці авіаційних інженерів-механіків

Старший викладач **Чорноглазова Г. В.**¹¹Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Резюме

Вступ:

На сучасному етапі розвитку демократичного суспільства відбувається перехід від трансформації знань до процесу пізнання, від відтворювального навчання до пошукового, від запам'ятовування до власного розуміння та "відкриття" знань для себе, від репродуктивного мислення до продуктивного, критичного і творчого. Впровадження компетентнісного підходу в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців авіаційної галузі передбачає заміну усталеної тріади знання – умінь – навички більш сучасним набором компетентностей, які формуватимуться в курсантів льотних закладів вищої освіти на основі оновленого змісту в процесі діяльності, оскільки компетентнісний підхід забезпечує поєднання професійної освіти та потреб ринку праці, замовлення на освіту з боку роботодавців. До майбутніх авіаційних інженерів-механіків пред'явлено високі вимоги щодо їхньої професійної готовності. З огляду на це ми погоджуємося з думкою науковців, які кваліфікують компетентнісний підхід як поступову переорієнтацію освітньої парадигми зі знань і формування навичок створювати умови для оволодіння комплексом компетенцій, що визначають рівень готовності фахівця до професійної діяльності.

Результати:

Формування фахових компетентностей майбутніх авіаційних інженерів-механіків відбувається через якісне опрацювання та засвоєння навчального матеріалу, формування системи знань, умінь, засобів дій, умінь орієнтуватися у нових умовах, розвиток критичного мислення, пізнавальних інтересів, самостійного та творчого мислення курсантів, забезпечення самоактуалізації та самореалізації особистості, мотивації до майбутньої професії, що, в свою чергу, вможливується в процесі професійної підготовки з використанням у педагогічній практиці проблемно-пошукового методу.

Проблемне навчання, ефективність якого засвідчена багатьма дослідниками, ґрунтоване не на передаванні готових знань, умінь і навичок, а на отриманні інформації шляхом розв'язання теоретичних та практичних проблем. Дослідники педагогіки наголошують, що першорядне завдання викладача – з'ясувати суперечності, потім сформулювати проблему та створити проблемну ситуацію, у цьому й виявляється майстерність педагога. Серед різних підходів до дефініції поняття "проблемна ситуація" оптимальним варіантом вважаємо визначення проблемної ситуації як особливого виду мисленнєвої взаємодії

об'єкта і суб'єкта, для якого характерний своєрідний стан, що виникає в суб'єкті навчання внаслідок усвідомлення інформаційно-пізнавальної суперечності й зумовлює потребу знайти, відкрити раніше невідомі їм знання, закономірності, способи дії для узгодження, пояснення суперечності. Проблемні ситуації постають центральним елементом проблемного навчання, за допомогою якого пробуджується думка, пізнавальна потреба, активізується мислення тих, хто навчається.

Основні положення теорії проблемного навчання дають підстави виокремити такі характерні особливості використання: проблемне навчання забезпечує специфічну інтелектуальну діяльність викладача для самостійного засвоєння нових понять через розв'язання навчальних проблем; у процесі проблемного навчання розвивається критичне, творче, діалектичне мислення; зв'язок із практикою та використання життєвого досвіду викладачів слугує джерелом нових знань і сферою застосування засвоєних засобів розв'язання проблем у практичній діяльності; систематичне застосування різноманітних видів самостійних робіт, що актуалізують раніше засвоєні та нові знання й засоби діяльності; формулювання численних гіпотез і знаходження потрібних шляхів їх доведення реалізують принцип індивідуального підходу; перехід однієї проблемної ситуації до іншої зумовлює динамічність навчання; самостійна розумова діяльність пошукового характеру породжує емоційну активність; проблемне навчання поєднує дедукцію та індукцію, репродуктивне і продуктивне засвоєння знань.

Висновки:

Таким чином, проблемне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, для якої характерні конкретні й прогнозовані цілі, створення комфортних умов навчання, коли курсант відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Навчальний процес стає керованим, курсанти та викладач постійно усвідомлюють свій актуальний стан і мають змогу рефлексувати наявні знання й думки. Завдяки спільній діяльності відбувається обмін знаннями, ідеями, способами діяльності в атмосфері доброзичливості та взаємопідтримки. У ході проблемного навчання майбутні авіаційні інженери-механіки вчаться критично мислити, розв'язувати складні проблеми на основі аналізу обставин й інформації, осмислювати альтернативні думки, ухвалювати обмірковані рішення, спілкуватися з іншими людьми.

Інформація про автора:

Чорноглазова Ганна Віталіївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри авіаційної техніки, Льотна академія Національного авіаційного університету, Кропивницький, Україна.
Наукові інтереси: підготовка авіаційних інженерів-механіків; <https://orcid.org/0000-0002-3207-3525>.

Автор-Кореспондент:

Чорноглазова Ганна Віталіївна

Email Автора-Кореспондента:

ch_hanna@ukr.net